

Humor v šoli

✍ Marija Klančar

Stara ljudska modrost pravi, da je smeh pol zdravja. Kaj pa njegov učinek na učenje?

Humor je včasih težko opredeliti, saj si ga vsaka kultura razlaga malo drugače in različni ljudje dojemamo humor na različne načine. Kaj je nekemu smešno, je odvisno od njegove kulture, od literature, ki smo ji bili izpostavljeni, družbenih norm itd. Pa vendarle lahko trdimo, da obstajajo neke paradigme oziroma neki univerzalni elementi humorja, ki so nam vsem skupni in domači. Za humor lahko rečemo, da je to vedenje oziroma govor, ki pri prisotnih izzove smeh in prijetno počutje.

Znanstveniki ugotavljajo, da s humorjem lahko ublažimo stres. Tudi učinek učenja je trajnejši, če v pouk vnašamo elemente humorja. Ljudje se kot družabna bitja počutimo domače v družbi ljudi, ki znajo razumeti dobro šalo in se tudi šaliti. Iz pogovorov z učenci sem ugotovila, da mladostniki postavljajo humor visoko na lestvici pomembnih lastnosti pri izbiri prijatelja. Ravno tako jim je smisel za humor zelo pomembna učiteljeva lastnost.

Humor je pri pouku lahko prisoten v obliki govora, posnetkov, glasbe, igre ali besedila. Stripi so lahko odličen vir humorja. Včasih je šaljivo sporočilo zelo prefinjeno skrito in učitelj lahko svojim učencem pomaga odkrivati čare prikritega humorja.

Šaljivo vzdušje lahko vzpostavi učitelj sam, če se zna pošaliti tudi na svoj račun (na primer na račun svoje napačnosti ali pozabljivosti). Učenci se bodo tako počutili bolj prijetno in posledično se bodo pripravljene odpreti in vzpostaviti dialog z učiteljem. Seveda pa šaljivo vzdušje sploh ne pomeni, da

učitelj od svojih učencev ne zahteva zavzetosti in da je raven dela nižja. Pomembno je tudi, da je humor ustrezno doziran – na ustreznem mestu lahko učence motivira za delo, lahko pa ustvari nemirno ozračje in takrat bo učitelj porabil kar nekaj časa, da bo učence pripravil k zbranosti.

Humor je lahko način podajanja snovi, lahko ga vključimo v diskusijo z učenci ali celo v same naloge. Pri pouku maternega in tujega jezika se lahko elementi humorja odlično prepletajo z učnimi cilji: obravnava besedila, delo s stripom, poslušanje ali gledanje posnetkov ipd. Pri matematiki, fiziki, naravoslovju lahko suhoparne naloge naredimo privlačnejše s šaljivimi imeni. Kot uvod v obravnavo snovi lahko učitelju služi dobra šala, ki je povezana z obravnavano temo. Pri geografiji se lahko učitelj ustavi pri imenih krajev, ki imajo smešen pomen.

Kot učiteljica angleščine imam največ izkušenj ravno na področju poučevanja tega predmeta. Poleg besedišča, slovnice in skladnje je treba učence poučiti tudi o kulturnem in zgodovinskem ozadju jezika, ki se razlikuje od našega. Britanski humor je drugačen od našega in učenci potrebujejo čas, da se ga navadijo in razumejo.

Navajam nekaj predlogov, kako vnesti humor v pouk tujega jezika:

- Učitelj lahko šale razdeli na dva dela, posamezne dele med seboj pomeša, učenci pa morajo najti ustrezne delčke in jih sestaviti.

- Učenci se lahko ustvarjalno lotijo stripov: na slikovno predlogo sami dodajo svoje besedilo ali pa učenci sami odigrajo šaljiv strip.
- Izberemo ustrezen posnetek in ga predvajamo učencem. Z učenci se pogovorimo, ali se je tudi njim zdel smešen. Lahko se razvije pogovor o tem, zakaj nekemu nekaj je oziroma ni smešno. Učence vodimo do zaključka, da je humor pogojen z različnimi dejavniki.
- Humor je odlična tema za pouk ob 1. aprilu. Učencem lahko prinesemo tuje časopise, ti pa v njih iščejo potegavščine, ki se vsako leto na ta dan pojavijo v dnevnem časopisu.

Nekateri bodo mogoče dejali, da humor ne sodi v šolske klopi, da zmanjšuje učiteljevo kredibilnost, pa vendar ne moremo mimo dejstva, da

Foto: Nataša Pezdir

si človek laže zapomni stvari, ki izstopajo iz sivega povprečja. In to humor zagotovo je. Na koncu svojega razmišljanja bi rada opozorila še na dejstvo, da je včasih meja med humorjem in sarkazmom zelo tanka. Učitelj dobro pozna svoje učence in se zaveda njihovih socialnih in drugih posebnosti. Učitelj naj se smeje z učenci in ne učencem! ■